

BELEDİYE BAŞKANLARININ MALİ VE SOSYAL HAKLARI REHBERİ

Av. N. Yasemin SEZGİN

29/03/2024

Türkiye Belediyeler Birliği

İÇİNDEKİLER

1- GİRİŞ	3
2- BELEDİYE BAŞKANLARININ GÖREVE BAŞLAMASI	3
3- BELEDİYE BAŞKANININ MALİ HAKLARI	5
a) Ödenek	5
b) Diğer Mali Haklar.....	7
4- SOSYAL GÜVENLİK KURUMUYLA İLİŞKİLENDİRİLMELERİ.....	8
a) Sigortalılık Statüleri	8
b)	9
Yaşlılık veya Emeklilik Aylığı Almakta İken Belediye Başkanlığına Seçilenlerin Durumu.....	9
c) Belediye Başkanlarının İntibakları ve Derecelerinin Tespiti	10
5- SOSYAL HAKLAR	13
a) Sosyal Hak ve Yardımlar	13
b) Emeklilik Hakları	14
c) Makam ve Görev Tazminatı.....	15
ç) İkramiye Hakkı	17
d) Pasaport Hakkı	18
e) Konut Hakkı	18
f) İzin Hakkı ve Görevlendirilmesi.....	18
g) Silah Taşıma ve Bulundurma Ruhsatı	18
h) Havaalanlarında VİP Salonlarından Yararlanma.....	19
ı) Hizmet Aracından Yararlanma Hakkı.....	19
i) Harcırah Hakkı	19
h- Kimlik Belgeleri.....	19

1- GİRİŞ

Anayasanın 127 nci maddesine göre beş yılda bir yapılan mahalli idareler genel seçimleri, 31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilecektir.

Seçimler sonucunda özellikle ilk defa göreve gelen belediye başkanlarımızın, göreve başlamaları ve buna bağlı olarak yapılması gereken işlemler ile mali ve sosyal hakları konusunda, alandaki tereddütler de dikkate alınarak işbu rehber hazırlanmış olup belediyelerimize uygulama kolaylığı sağlanması amaçlanmaktadır.

2- BELEDİYE BAŞKANLARININ GÖREVE BAŞLAMASI

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 8'nci maddesine göre belediye başkanlarının görev süresi beş yıldır. Ancak 2972 sayılı Kanun ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediye başkanlığının hangi gün sona ereceği konusunda bir düzenleme yer almamaktadır.

Yargı kararlarında¹ seçimle göreve gelenlerin görev süresinin yeni seçilen göreve başlayınca kadar devam edeceği belirtilmektedir. Seçimin yapıldığı gün ile seçim sonuçlarının ilanı arasında belli bir süre geçtiği dikkate alındığında kamu hizmetlerinde sürekliliğin esas olması ilkesi gereği yeni seçilen belediye başkanının mazbatasını alıp göreve başladığı tarihte eski belediye başkanının görev süresi sona erecektir.

Bürokratik nezaket gereği mazbatasını alıp göreve başlayan belediye başkanının göreve başladığı tarihin yazılı olarak mülki idare amirine bildirilmesi önem arz etmektedir.

a) Mal Bildiriminde Bulunması Zorunluluğu

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 6 ve 8 inci maddeleri uyarınca, belediye başkanları (ve belediye meclis üyeleri) seçimin kesinleştiği tarihi izleyen **iki (2) ay** içinde İçişleri Bakanlığına² "mal bildirim beyanı" vermek zorundadırlar. Belediye Başkanlığı görevi sona erenler de **ayrılma tarihini izleyen bir ay** içinde yine mal bildirimini vermek zorundadır.

Bildirime konu olan mallar; 3628 sayılı Kanun'un 5 inci, ilgili Yönetmeliğin ise 8 inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre belediye başkanları **kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan;**

a) Taşınmaz malları (arsa ve yapı kooperatif hisseleri dâhil),

b) Kendilerine aylık ödenenler, net aylık tutarının beş katından (belediye başkanları aylık ödenek aldıkları için ödeneklerinin beş katından); fazla değer ve tutarındaki;

1) Para ve para hükmündeki kıymetli kâğıtları,

2) Hisse senedi ve tahvilleri,

¹ Danıştay 5. Dairesinin 30.11.2017 gün ve E:2005/1003, K.2007/6535 sayılı Kararı

² 3628 sayılı Kanun, m.8/ n) İl Genel Meclisi Üyeleri için Valiler, Belediye Meclis Üyeleri için Belediye Başkanları, Belediye Başkanları için İçişleri Bakanlığı,

3) Altın ve mücevheratı,

4) Her türlü kara, deniz ve hava taşıt araçları, traktör, biçer-döver, harman makinası ve diğer ziraat makineleri, inşaat ve iş makineleri, hayvanlar, koleksiyon ve ev eşyaları ile diğer taşınır malları,

5) Hakları,

6) Alacakları,

7) Borçları,

8) Gelirleri,

için mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar.

Belediye başkanları, seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki (2) ay içinde ilk mal bildirimlerini verdikten sonra 3628 sayılı Kanunun 7 inci maddesi uyarınca **sonu (0) ve (5)** ile biten yılların en geç Şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilemek zorundadırlar. Ancak bu sürelerden önce kendileri ve eşleri ile velayeti altındaki çocuklarının mal varlıklarında yukarıda belirtilen kapsamda önemli bir değişiklik olduğunda, değişikliği izleyen **bir (1) ay** içinde yeni edindikleri mal, hak, gelir, alacak ve borçları ile ilgili olarak **ek mal bildiriminde** bulunmak zorundadırlar.

Buna göre 31 Mart 2024 mahalli idareler seçimleri sonucunda göreve başlayan belediye başkanlarımız önce seçimlerin kesinleşmesini takip eden iki ay içinde, bilahare 2025 yılı Şubat ayı sonuna kadar mal bildirimlerini yenileyeceklerdir.

b) Belediye Başkanlığı İle Birleşemeyecek Görevler

Belediye başkanlığı ile birleşemeyecek işler, 5393 sayılı Kanun ve ilgisine göre kendi özel kanunlarda düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 28 inci maddesi ile belediye başkanları, görevi süresince ve görevinin sona ermesinden itibaren iki yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.³

5393 sayılı Kanun'un 37 inci maddesi uyarınca belediye başkanı, görevinin devamı süresince;

- Siyasî partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz;
- Profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamaz.

2972 sayılı Mahalli İdareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un değişik 17 nci maddesi gereğince;

- Milletvekilliği,
- Belediye meclis üyeliği,
- İl genel meclis üyeliği,

³ 5393 s. Kanun, m. 28- Belediye başkanı görevi süresince ve görevinin sona ermesinden itibaren iki yıl süreyle, meclis üyeleri ise görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren bir yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.

- Köy ve mahalle muhtarlığına seçilenler,

belediye başkanlığı ile yukarıda belirtilen diğer görevleri bir arada yürütemezler.

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 81 inci maddesine göre belediye başkanları oda, borsa ve birlik başkanlığı görevlerinde bulunamazlar. **Belediye başkanı seçilenlerin oda, borsa ve birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erecektir.**

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 11 inci maddesinde; aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görevin avukatlıkla birleşmeyeceği düzenlenmiştir. Belediye başkanları görevleri süresince ödenek almaktadırlar. Yasada her ne kadar ödenekten bahsedilmese de "...aylık, ücret, gündelik veya **kesenek gibi ödemeler**" ifadesi kapsamına belediye başkanları da girmektedir. Kaldı ki 1136 sayılı Kanun'un 12 inci maddesinde avukatlıkla birleşebilen işler arasında milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği sayıldığı halde belediye başkanlığı sayılmamıştır. Dolayısıyla **belediye başkanları görevleri süresince avukatlık yapamayacaktır.**

1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 50 nci maddesinin hiçbir hizmet ve görevin noterlikle birleşmeyeceği hükmü gereği belediye başkanları noterlik yapamayacaklardır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Plancıları Odası Serbest Şehircilik Hizmetleri, Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin; Seçimle göreve gelen şehir plancılarının sahibi ya da ortağı olduğu serbest şehircilik bürolarının, şehir plancısının seçilmiş olduğu idarenin onay kurumuna, üstlenilen şehircilik hizmetlerini onaylatmak üzere sunamayacakları ve görevli olduğu idareye danışmanlık hizmeti veremeyecekleri düzenlemesi gereği belediye başkanları şehir plancısı olarak mesleki faaliyetlerini ancak kendi **belediye sınırları dışında** yürütebileceklerdir.

Yukarıda yer verilenler dışında belediye başkanlığı ile birleşemeyen diğer işlerin belirlenebilmesi için belediye başkanının mesleği ile ilgili özel kanunlar varsa bunlara bakmak faydalı olacaktır.

3- BELEDİYE BAŞKANININ MALİ HAKLARI

a) Ödenek

Belediye başkanlarının özlük hakları, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 39'ncu maddesinde⁴ düzenlenmiş olup başkanlar, başkanlık görevi karşılığı olarak aylık **ödenek**

⁴ Belediye başkanının özlük hakları

Madde 39- Belediye başkanına nüfusu;

- a) 10.000'e kadar olan beldelerde 70.000,
- b) 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde 80.000,
- c) 50.001'den 100.000'e kadar olan beldelerde 100.000,
- d) 100.001'den 250.000'e kadar olan beldelerde 115.000,
- e) 250.001'den 500.000'e kadar olan beldelerde 135.000,
- f) 500.001'den 1.000.000'a kadar olan beldelerde 155.000,
- g) 1.000.001'den 2.000.000'a kadar olan beldelerde 190.000,
- h) 2.000.001'den fazla olan beldelerde 230.000,

almaktadırlar. Belediye başkanlarının ödeneği her belediye için eşit belirlenmemiş o belediyenin nüfusu esas alınarak gösterge rakamına bağlanmıştır.

Düzenlemeye göre Kanunda yer alan gösterge rakamlarının her yıl Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek verilmektedir. (Maddedeki Ek gösterge, yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu eki K Cetvelinde belirtilen **2280 rakamı eklenmesi** suretiyle belirlenmektedir.) Devlet memurları için aylık katsayı ilk ve ikinci altı ay olmak üzere yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda belirtilmektedir. Aylık katsayı artışı aynı şekilde belediye başkanlarının ödeneğine de yansıtılmaktadır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 40 ıncı maddesi düzenlemesi uyarınca (15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ilave ödeme belediye başkanı ödeneklerine eklenecektir.

Belediye başkanı ödenekleri ne zaman ödenmelidir?

Belediye başkanlarının ödeneğinin peşin ya da izleyen aybaşında ödenmesi konusunda bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle başkan ödeneğinin bir hizmet karşılığında verildiği düşünülerek çalışıldıktan sonra ödenebileceği gibi belediye başkanlarının sosyal hak ve yardımlar bakımından memur gibi değerlendirildikleri dikkate alınarak ödeneğin **peşin olarak verilmesi de** mümkündür.

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün konuyla ilgili 17.08.2022 tarihli ve 14399437-622.02-4291115 sayılı görüşünde; *“meri mevzuatımızda belediye başkanı ödeneklerinin memur aylıkları (maaş) gibi peşin olarak ödeneceğine ilişkin bir düzenleme bulunmadığı gibi işçi ücretleri gibi çalışma karşılığında ödeneceğine ilişkin bir düzenleme de bulunmamaktadır. Buna mukabil, belediye başkanlarının mahalli halkın seçtiği kamu görevlileri oldukları ve gördükleri hizmet karşılığında ödenek alacakları göz önünde bulundurulduğunda, **belediye başkanı ödeneklerinin çalışıldıktan sonra ödenmesinin uygun olacağı, bununla birlikte seçim dönemi başında belediye meclisi kararı alınmak suretiyle belediye başkanı ödeneklerinin her ayın başında peşin olarak da ödenebileceği, peşin yapılacak ödemelerde kamu zararına sebebiyet vermemek bakımından belediye başkanının başkanlık görevinin sona erdiği durumlarda çalışılmayan döneme denk gelen ödeneklerin tahsilatının yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.***” denilmektedir. Dolayısıyla belediye başkan ödeneğinin peşin verilmesi halinde belediye başkanının görevinin sona ermesi ile birlikte **çalışılmayan süreler için kalan ödemelerin** iadesinin istenmesi gerekmektedir.

Belediye başkanları **görevli, izinli ve hasta** olduğu sürelerde de ödeneğini almaya devam edeceklerdir.

Emekli olduktan sonra belediye başkanı seçilenler emekli aylıklarını almaya devam edecekler mi?

Belediye başkanı seçilmeden önce kendilerine emekli aylığı bağlanan belediye başkanları, 5355 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30'ncü maddesine göre **emekli maaşları kesilmeksizin belediye başkanı ödeneği de almaya devam edeceklerdir.**

Gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek ödenir. Nüfusu 50.001'den az olan il merkezi beldelerde bu ödeneğin hesaplanmasında (c) bendinde belirtilen gösterge rakamı esas alınır.

5510 sayılı Kanun'un 105'inci maddesi hükmü ve 2013/11 sayılı Sosyal Sigorta İşlemleri Genelgesi hükümleri uyarınca emekli olduktan sonra belediye başkanlığı görevine seçilenler bu çalışmalarından dolayı sosyal güvenlik destek primine tabi tutulmayacaklardır. Bu başkanlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi de kesilmeyecektir.

Belediye başkanlığı yapmış olanların personel kanunlarına tabi bir göreve atanmaları halinde belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş gibi değerlendirilerek derece ve kademe ilerlemesinde sayılacaktır. Ancak belediye başkanlığı görevinde bulunmak daha sonra Devlet memurluğuna atanmak için bir hak teşkil etmemektedir.

b) Diğer Mali Haklar

Belediye başkanları aylık ödenekle birlikte 5393 sayılı Kanun'un 32'nci maddesine göre meclis toplantılarına katıldıkları günler için "**huzur hakkı**" ve 36'ncı maddesine göre de encümen toplantılarına katılmaları nedeniyle "**encümen ödeneği**" almaktadırlar.

5393 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde huzur hakkı ödenecek gün sayısının, 20, 24 ve 25 inci maddelerde belirtilen toplantı günü sayısından fazla olamayacağı ve meclis üyelerine aynı gün için birden fazla huzur hakkı ödenemeyeceği düzenlenmiştir. Ancak **encümen ödeneği ve meclis huzur ücretleri birbirinden bağımsız ödemeler olup birinin alınması diğerinin alınmasına engel değildir.** Dolayısıyla aynı güne rastlayan meclis ve encümen toplantıları için belediye başkanları hem encümen ödeneği hem de huzur ücreti alabileceklerdir.

İstisnai olmakla birlikte belediye başkanının (ve meclis üyelerinin) aynı gün içinde ilçe belediye meclisi toplantısına ve büyükşehir belediye meclisi toplantısına katılması halinde;

- ✓ Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyesinin iki ayrı kamu tüzel kişiliği olması,
- ✓ İlçe belediye meclis üyeliğinin ve büyükşehir belediye meclis üyeliğinin seçim usulleri de farklı olmak üzere ayrı görevler olması,
- ✓ Söz konusu maddenin esas olarak aynı belediyenin aynı güne rastlayan meclis ve komisyon toplantılarından yalnız biri için huzur hakkı ödeneceğini öngördüğü
- ✓ Büyükşehir ve ilçe meclislerinin aynı gün toplanması halinde sadece tek bir huzur hakkı ödeneceğine ilişkin açık bir düzenleme de bulunmadığı,

dikkate alındığında her iki toplantının huzur ücretinin de ödenebileceği değerlendirilmektedir.

5393 sayılı Kanun'un 38'nci maddesine göre belediyenin en üst amiri olarak belediyeyi temsil yetkisini haiz olması nedeniyle **belediye başkanına, belediyenin ortağı olduğu şirketlerde belediye tüzel kişiliğini temsilen yönetim kurulunda alacağı görev karşılığında da huzur hakkı ödenebilmektedir.**

Maliye Bakanlığının 631 sayılı KHK'nin 12 nci maddesine ilişkin açıklamalar yapılan 08.08.2012 tarihli ve B.07.0 BMK.0.15 -115468-127 sayılı yazısından teyit edildiği üzere belediye başkanlarının ikinci görevlerine bir sınır getirilmemiş olduğundan belediye başkanları birden fazla şirket yönetim kurulunda görev alabilmektedir ve bu görevler karşılığında da kendilerine huzur hakkı ödenebilmektedir.

4- SOSYAL GÜVENLİK KURUMUYLA İLİŞKİLENDİRİLMELERİ

a) Sigortalılık Statüleri

5510 sayılı Kanuna Göre Sigortalılık statüleri⁵

5510 sayılı Kanunun 4. Maddesi	Yeni adlandırma	Eski adlandırma
4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi	4/1-a	SSK sigortalılığı
4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi	4/1-b	BAĞ-KUR sigortalılığı
4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi	4/1-c	Emekli sandığı iştirakçiliği

Belediye başkanları göreve gelmelerini takiben, daha önceki sigortalılık statülerine bakılmaksızın **zorunlu olarak** 5510 sayılı Kanunun 4/1-c kapsamına alınmakta ve ilişkilendirilmek istedikleri sosyal güvenlik kurumu bakımından takdir hakları bulunmamaktadır.

Belediye başkanlarının sosyal güvenlik mevzuatında hangi kanun hükümlerine tabi olacakları 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmetlerinin bulunup bulunmadığına göre değişmektedir.

5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunanlar (yedek subaylık, vekillik hizmeti, ya da 5434 sayılı Kanuna tabi göreve başlayan adına emeklilik keseneği ve kurum karşılığı kesilmeden görevinden ayrılanlar dâhil) hakkında 5510 sayılı Kanun'un Geçici 4'üncü maddesi uyarınca bu Kanunla yürürlükte kaldırılan hükümleri de dâhil **5434 sayılı Kanun hükümleri** uygulanacaktır.

2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunmayanlar hakkında ise 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi ve ilgili diğer hükümleri uygulanacaktır.

Buna göre, 31.03.2024 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimleri sonucunda, belediye başkanlığına seçilenlerden;

- 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunmayanlar seçimlerin yapıldığı 31. 03. 2024 tarihinden,
- 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti olanlar ise seçimlerin yapıldığı tarihi takip eden aybaşı olan 15.04.2024 tarihinden,

itibaren isteklerine bakılmaksızın 5510 sayılı Kanun'un 4'ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca sigortalı sayılacaklardır.

Mahalli idareler seçimini takiben belediye başkanlığına seçilenlerin Sosyal Güvenlik Kurumu ile sigortalılık ilgililerinin kurulabilmesi ve adlarına ödenecek prim tutarının tespit edilerek bildirilebilmesi için belediye başkanlarının;

- Askerlik terhis belgesi örneği
- Son öğrenim durumunu gösterir belge örneği,

⁵ ŞİMŞEK, A. *Belediye Başkanlarının Sosyal Güvenliği (Türkiye Belediyeler Birliği Yayınları) Sayfa 3*

- Belediye başkanı seçilmeden önce 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (a) ve (b) bendine tabi olarak geçen hizmetleri varsa hizmetin hangi il sınırları dâhilinde geçtiğinin ve sigorta sicil numarasının

Kuruma bildirilmesi gerekmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu düzenlemeleri gereğince 31.03.2024 tarihinde yapılan seçim sonucunda belediye başkanı seçilenlerin 31.03.2024 tarihi itibari ile tescilinin yapılarak işe giriş bildirelerinin, görev süresi sona erenlerin ise 30.03.2024 tarihi itibari ile işten ayrılışlarının yapılarak işten ayrılış bildirelerinin yasal süresi içinde gönderilmesi gerekmektedir.

Belediye başkanı olarak görev yapmakta iken 31.03.2024 tarihinde **yeniden belediye başkanlığına seçilenlerin ilgileri devam ettirilerek prim/emeklilik keseneği ve kurum karşılıkları gönderilmeye devam edecektir.**

Yapılacak işlemlerde Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 102 inci maddesindeki usul ve esaslar dikkate alınmalıdır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar mevcut mevzuat ve uygulamalar göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Belediye başkanlarının sigorta işlemleri konusunda Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının seçimler sonrası yayınlayacağı genelgelerin takip edilmesi önem arz etmektedir.

Emekli iken belediye başkanı seçilenlerden emekli aylığını kestirmeyerek SGK ile ilişkisi kurulmayan belediye başkanları için Sosyal Güvenlik Kurumuna herhangi bir bildirimde bulunulmayacaktır.

Belediye başkanlığına 65 yaşını tamamladıktan sonra seçilenler 4/1-c kapsamında sigortalı olma talebinde bulunsalar dahi 5510 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin (c) bendi uyarınca sigortayla ilişkileri kurulamayacaktır. Belediye başkanlıkları sırasında 65 yaşını tamamlayan belediye başkanlarının sigortalılığı ise 65 yaşını tamamladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren sona erdirilecektir.

b) Yaşlılık veya Emeklilik Aylığı Almakta İken Belediye Başkanlığına Seçilenlerin Durumu

Yaşlılık veya emekli aylığı almakta iken belediye başkanlığına seçilen ve 5510 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olmak istemeyenler 5335 sayılı Kanun'un 30 uncu maddesi uyarınca ödenekleri ile birlikte yaşlılık veya emekli aylıklarını almaya devam edeceklerdir.

5434 sayılı Kanun'un mülga ek 68 inci maddesinin beşinci fıkrasında; "Temsil ve görev tazminatları; yönetim ve denetim kurulu üyelikleri dâhil olmak üzere kamu kesiminde her ne suretle olursa olsun aylık veya ücret alıp almadıklarına bakılmaksızın görev alanlara bu durumları devam ettiği sürece ödenmez..." hükmüne yer verilmiştir. Bu nedenle emekli aylığı ile birlikte makam ve görev tazminatı almakta iken belediye başkanı seçilenlerin makam tazminatı verilmeye devam edilecek ancak belediye başkanlığı devam ettiği sürece görev tazminatı kesilecektir.

Bu kapsamdaki belediye başkanlarının göreve geldikten sonra bir (1) ay içerisinde durumlarını SGK'ya bildirerek görev tazminatlarının kesilmesini talep etmeleri gerekmektedir.

Yaşlılık veya Emeklilik aylığı almakta iken belediye başkanlığına seçilenlerden 5510 sayılı Kanun'un 4'ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olmak isteyenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna yazılı olarak başvurmaları gerekmektedir.

Bu başkanlarımızdan;

- ✓ 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunmayanların dilekçelerinin Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına geçtiği tarihten,
- ✓ 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunanların ise dilekçelerinin Kurum kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aybaşından,

İtibaren yaşlılık veya emeklilik aylıkları kesilmek suretiyle 5510 sayılı Kanunun 4'ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılacaklardır.

c) Belediye Başkanlarının İntibakları ve Derecelerinin Tespiti

Bilindiği üzere intibak, memurun öğrenim durumu, geçmişteki hizmetleri esas alınarak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde ilerleyebileceği derece ve kademesinin tespit edilmesidir.

Belediye başkanlarının intibakları da Emekli Sandığına tabi olanlar ve 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesine göre sigortalı olanlar bakımından farklılık arz etmektedir. Buna göre;

1- 5434 Sayılı Kanuna Tabi Belediye Başkanlarının İntibakı

5434 sayılı Kanun'a tabi olan belediye başkanlarının emeklilik derece ve kademe intibakları bu Kanunun ek 48 inci maddesine göre yapılmaktadır.

Ek 48 inci maddenin (b) fıkrasının ikinci bendi uyarınca belediye başkanlarının SSK ve BAĞ-KUR hizmetleri ve askerlik süreleri de dikkate alınmak suretiyle intibakları yapılarak dereceleri ve bu derecelere göre de ek göstergeleri tespit edilmektedir.

2- 5510 Sayılı Kanuna Tabi Olan Belediye Başkanlarının İntibakı

İlk defa 5510 sayılı Kanun'un 4/1-c sigortalısı olan belediye başkanlarının intibakları prime esas kazançlarının tespiti için yapılmaktadır. Bu Kanunun 80 inci maddesine göre 4/1-c sigortalısı olan belediye başkanlarının intibakı sadece 657 sayılı Kanuna göre kazanılmış hak aylıkları dikkate alınarak yapılmaktadır. Bu belediye başkanlarının SSK veya BAĞ-KUR hizmet süreleri intibaklarında dikkate alınmadığından derece yükselmesine etkisi bulunmamaktadır.

Hangi kanun kapsamında olursa olsun belediye başkanlarının intibakları yapılırken her hâlde 657 sayılı Kanun'un 36 ncı maddesinde tespit edilen Devlet memurlarının öğrenim durumlarına göre ilerleyebilecekleri derece ve kademeler üzerine yükseltilememektedirler.

Belediye başkanlarının öğrenim durumuna göre yükselebilecekleri derece ve kademelere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Öğrenim durumu	Giriş	Yükselinebilecek		
	Derece	Kademe	Derece	Kademe
İlkokulu bitirenler	15	1	7	Son
Ortaokulu bitirenler	14	2	5	Son
Ortaokul dengi mesleki veya teknik	14	3	5	Son

öğrenimi bitirenler				
Ortaokul üstü 1 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	1	4	Son
Ortaokul üstü 2 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	2	4	Son
Liseyi bitirenler	13	3	3	Son
Lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	12	2	3	Son
Lise veya dengi okullar üstü 1 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	11	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 2 yıl veya Ortaokul üstü en az 5 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 3 yıl teknik veya mesleki öğrenimi bitirenler	10	2	2	Son
2 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	10	2	1	Son
3 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	10	3	1	Son
4 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	1	1	Son
5 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	2	1	Son
6 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	3	1	Son

657 sayılı Kanun'un 36 ncı maddesinin (A) bendinin 1'inci fıkrasından 7'inci fıkrasına kadar olan bölümü ile aynı maddenin (B) bendinde memuriyete giriş derece ve kademesinde farklılık oluşturan durumlar belirtilmiştir. Bu maddede avukatlık stajını açıkta iken yapanlara iki kademe ilerlemesi yapılacağı, dört yıllık yüksek okul mezunlarından mimar, yüksek mimar, mühendis - yüksek mühendis unvanını almış olanların giriş derecelerine bir derece; dört yıl ve daha fazla süreli yüksek öğrenim görenlerden tabip, diş tabibi, veteriner hekim, eczacı ile benzeri sağlık bilimleri lisansiyerleri, biyolog unvanına sahip akademik personelin giriş derece ve kademelerine bir derece ekleneceği düzenlenmiştir.

Hakkında 5510 sayılı Kanun'un 4/1-c maddesi uygulanacak olan belediye başkanlarının intibakı yapılırken 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddedeki memuriyete giriş derece ve kademesinde farklılık oluşturan durumlar dikkate alınarak örneğin 4 yıllık yüksek okul mezunu mühendis ise 8/1'den, avukat ise stajı da sayılarak 9/3'ten, doktor ise 8/3'ten başlatılacaktır. Yüksek lisans çalışması yapanlara bir kademe ilerlemesi uygulanacaktır.

ç) Belediye Başkanlarının Prim Tutarlarının Belirlenmesi

Hakkında 5510 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında işlem yapılacak olan belediye başkanlarının prim tutarları; 5510 sayılı Kanun'un 80 inci maddesine göre büyükşehir belediye başkanları için bakanlık genel müdürünün, diğer belediye başkanları için ise öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre yükselebilecekleri dereceyi aşmamak kaydıyla, 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı ek gösterge cetvelinin "VIII- Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (c) bendinde

belirtilenlerin prime esas kazançları toplamı üzerinden hesaplanarak Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilecektir.

Bu düzenleme kapsamında büyükşehir belediye başkanları, bakanlık genel müdürünün ("7000" ek gösterge); diğer belediye başkanları da 657 sayılı Kanuna göre yükselebilecekleri dereceyi aşmamak üzere mülki idare amirliği sınıfına tabi olanlardan müsteşar, vali, birinci sınıf mülki idare amiri haricindeki kadroların (en yüksek ek gösterge 5400) prime esas kazançları üzerinden prim ödeyeceklerdir.

Belediye Başkanlarına Uygulanacak Ek Göstergeler

Belediye Başkanı	Derece	Ek Gösterge
Büyükşehir Belediye Başkanları	1	7000 ⁶
Diğer Belediye Başkanları	1 inci derecenin 4 üncü kademesi	5400
	1	4600
	2	4200
	3	3600
	4	2900
	5	2800
	6	2200
	7	2100
	8	1900
9	1750	

Hakkında 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak olan Belediye Başkanlarının;

5434 sayılı Kanunun mülga ek 18 ve ek 48'nci maddesinin (b) fıkrası uyarınca belediye başkanlığına seçildikleri tarih itibari ile **diğer sigortalılık statülerine tabi hizmetleri ile askerlikte geçen süreleri de dikkate alınmak suretiyle yapılacak intibakları sonucu bulunacak emeklilik keseneğine esas aylık kademe ve derece tutarına** "Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfında" aynı derece için belirlenen ek gösterge rakamı da eklenmek suretiyle bulunacak tutar üzerinden emeklilik keseneği ve kurum karşılığı kesilerek Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesi gerekmektedir.

Bu düzenleme nedeni ile 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti olanların SSK veya BAĞ-KUR' a tabi hizmetleri kademe ve derecelerinin tespitinde dikkate alınarak ek göstergeleri belirlenirken; 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra ilk defa 4/1-c ile ilişkilendirilenlerin SSK veya BAĞ-KUR' a ya da 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (b) bendi kapsamında geçen hizmetleri kademe ve derece tespitinde sayılmamaktadır. Daha doğru ifade ile prime esas kazanç tutarlarının tespitinde dikkate alınmamaktadır.

⁶ Hakkında 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanan büyükşehir belediye başkanlarının emekliliğe esas ek göstergesi eğitim durumuna göre en yüksek "5400" olacaktır.

Önceki çalışmaların kademe ve derece hesabında dikkate alınmaması sonucu birçok belediye başkanımız 9. dereceye gelemedikleri için ek gösterge alamamaktadırlar. (Mülki İdare Hizmetleri Sınıfında ek gösterge 9 uncu dereceden itibaren başlamaktadır) Bu durum da prime esas kazançların daha düşük olmasına ve emeklilikte maaş farklarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Belediye başkanlarının sigortalılık statülerine göre prim tutarlarında esas alınan ödemeler

Statü	Prime Esas Kazançlar (5510 s. Kanun kapsamında)
Memur	1) Aylık gösterge ve ek göstergeler üzerinden ödenen aylık tutarları, 2) Taban aylık ve kıdem aylık tutarları, 3) Makam, temsil ve görev tazminatları, 4) 657 s. Kanununun 152. maddesi uyarınca ödenen tazminatlar
Statü	Emekli Keseneğine Esas Tutarlar (5434 s. Kanun Kapsamında)
Memur	1) Gösterge aylığı 2) Ek gösterge aylığı 3) Taban aylık ve kıdem aylık tutarları, 4) En yüksek devlet memuru aylığının ek göstergeye bağlı olarak belirli bir oranı

d) Hizmet Takip Programı (HİTAP) İşlemleri

Hizmet Takip Programı HİTAP, 5510 sayılı Kanun'un geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulananlar ile ilk defa Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına tabi olan sigortalıların Özlük ve nüfus, hizmet belgesi, öğrenim durumu, lisansüstü öğrenim/kurs, tashih ve kaza-i rüşt kararı (ergin kılınma), diğer kanunlara/statülere tabi hizmet, askerlik, tazminat, unvan, açık süre, Borçlanılan hizmet, İtibari hizmet süre gibi özlük bilgilerinin ve toplam hizmet süreleri ile hizmet kayıtlarına göre emeklilikte tabi olunan yaş bilgisinin yer aldığı Sosyal Güvenlik Kurumu programdır.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin ek 6 ncı maddesinde HİTAP işlemlerine ilişkin hükümlere yer verilmiş olup bu hükümler ve işaret edilen süreler dikkate alınarak Sosyal Güvenlik Kurumuyla yapılacak işlemlere esas olmak üzere belediye başkanlığı görevine yeni seçilen belediye başkanlarının bilgilerinin de HİTAP programına girilmesi gerekmektedir.

5- SOSYAL HAKLAR

a) Sosyal Hak ve Yardımlar

5393 sayılı Kanun'un 39'ncü maddesinde belediye başkanlarının ödenek dışında ne tür sosyal hak ve yardımlardan yararlanacakları düzenlenmiştir. Bu madde gereği 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ve bakmakla yükümlü oldukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar;

- Aile yardımı
- Doğum Yardımı
- Ölüm Yardımı
- Tedavi yardımı
- Yiyecek yardımı

aynı esas ve usullere göre belediye başkanları ve bakmakla yükümlü buldukları için de uygulanacaktır.

b) Emeklilik Hakları

Yukarıda da belirtildiği üzere belediye başkanları göreve gelmelerini takiben zorunlu olarak 5510 Sayılı Kanunun 4/ (c) kapsamına alınmaktadır.

Bu uygulama nedeniyle 4/a veya 4/b (eski SGK/ BAĞ KUR) kapsamında daha az prim gün sayısı ile emekli olma imkânı bulunan belediye başkanlarımız; 4/c kapsamında emekli olunabilmesi için gerekli gün sayısının daha fazla olması ve 4/a kapsamında emekli olunması halinde ödenen prime göre daha fazla emekli maaşı alınabileceken 4/c kapsamında daha düşük emekli maaşı almaları nedeniyle mağdur olabilmektedirler.

Öte yandan daha önce ifade edildiği üzere 65 yaşını tamamladıktan sonra belediye başkanlığına seçilenler, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olma talebinde bulunsalar dahi sigortalı sayılmamaktadırlar. Bunun nedeni ise Kanunda azami emeklilik yaşının 65 yaş olarak kabul edilmesidir. Seçildikten sonra 65 yaşını tamamlayan varsa bunların da sigortalılıkları sona ermektedir. Seçildikten sonra 65 yaşını tamamlamış olanların Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılığı, 5510 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin (c) bendi uyarınca 65 yaşını tamamladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren sona erdirilmektedir. Bu durum da 65 yaşını doldurduktan sonra seçimle göreve gelen belediye başkanlarının, diğer belediye başkanlarının faydalandığı mali ve sosyal haklardan (makam ve görev tazminatı) yararlanamaması sonucunu doğurmaktadır.

Mülga 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun halen yürürlükte bulunan Ek 48'inci maddesinin (b) fıkrasının birinci bendinde; belediye başkanı olarak iştirakçilikleri devam edenlere, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını ve öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceyi geçmemek üzere emekli keseneklerine esas aylık dereceleri itibarıyla mülki idare Amirliği hizmetleri sınıfı için tespit edilen ek gösterge rakamları uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

5434 sayılı Kanun kapsamında ilişkilendirilen tüm belediye başkanlarının büyükşehir, il, ilçe ve belde ayrımı yapılmaksızın emekli keseneği hesabında, 657 sayılı Kanunun I Sayılı Cetvelinde mülki idare Amirliği hizmetleri sınıfında yer alan ek göstergeler dikkate alınarak emekli kesenekleri kesilmektedir.

Belediye başkanlarının emekliliğe esas ek göstergeleri belediye statülerine göre değil eğitim durumlarına göre belirlenmektedir.

5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendi hükmüne göre 2008 yılı Ekim ayı başından sonra ilk defa belediye başkanı seçilip, bu tarihten önce Emekli Sandığı ile hiç ilişkilendirilmemiş belediye başkanlarının prime esas kazançlarının hesabında; büyükşehir belediye başkanları için bakanlık genel müdürünün, diğer belediye başkanları için

ise öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre yükselebilecekleri dereceyi aşmamak kaydıyla, 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı ek gösterge cetvelinin "VIII. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (d) bendinde belirtilenlerin prime esas kazançları esas alınacaktır.

Bu düzenleme nedeni ile ilk defa 4/1-c sigortası olan büyükşehir belediye başkanının emeklilikte ek göstergesi 7.000 iken hakkında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanan büyükşehir belediye başkanının emeklilikte hak kazanacağı en yüksek ek gösterge rakamı 5.400 olacaktır.

5510 sayılı Kanununun 48'nci maddesine göre belediye başkanlığı sırasında emekliye ayrılan belediye başkanlarının emeklilik işlemleri encümen kararı ile tekemmül ettirilecektir. 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 89'ncü maddesi uyarınca da belediye başkanlarına emekli ikramiyesi verilmekte olup bu ikramiye SGK tarafından ödenecek ve daha sonra belediyeden tahsil edilecektir.

c) Makam ve Görev Tazminatı

Belediye başkanlarına, belediye başkanlığından emekli olmaları halinde şartlarını taşımak kaydıyla makam tazminatı ve bu tazminata bağlı olarak görev ve temsil tazminatı ödenecektir.

Bu tazminatların verilmesi usulleri 5434 sayılı Kanununun Ek 68'inci maddesinde belirlenmiştir. Bu düzenlemeye göre makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam iki yıl bulunduktan sonra emekliye ayrılanlara makam tazminatı, belediye başkanlığı görevinden ayrıldıktan sonra ise görev tazminatı ödenmektedir.

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce (Ekim 2008) belediye başkanlığı yapmış olanlar (SSK veya BAĞ-KUR'lu ayırımı yapılmaksızın) maddede öngörülen şartlarla makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı almaya hak kazanmakta iken, 2008 yılından sonra belediye başkanlığı yapanlar, bu haktan yararlanamamaktaydı, memuriyetle ilişkisi olan belediye başkanları ise bu durumdan etkilenmemekte ve 2008 sonrası belediye başkanlığı yapmış olsalar da kendilerine makam ve görev tazminatı ödenmekteydi.

Belediye başkanlarının emeklilik hakları bakımından ciddi eşitsizlik yaratan bu durum Türkiye Belediyeler Birliği'nin konuyu uzun süre gündemde tutarak ilgili merciler nezdinde yaptığı girişimler neticesinde çözüme kavuşturulmuştur.

7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 17 nci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen Ek 21 inci maddesinde "Seçimler neticesinde Belediye Başkanı görevinde bulunanlardan 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartları haiz olanların bu Kanunun 27, 29, 47 ve geçici 2 nci maddelerine göre aylık başlangıç tarihi itibarıyla hesaplanan aylık tutarlarına, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra kapsamında hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir. **Birinci fıkra kapsamında aylıklarına makam, temsil veya görev tazminatı eklenenler hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanun ile bu Kanun öncesinde yürürlükte bulunan kanunların mülga hükümlerine göre aylık bağlananlardan, Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası kapsamında

olmayanlardan bu madde kapsamına girenler de, maddenin yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren bu hükümlerden yararlandırılır ve bunlara geçmişe yönelik herhangi ödeme yapılmaz. Bu madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir.” hükmüne yer verilmiştir.

5510 sayılı Kanunun Ek 21 inci maddesi hükmü ile seçilme dönemi veya sosyal güvenlik kurumu aidiyeti yönünden herhangi bir ayırım yapılmaksızın;

- Seçimler neticesinde göreve gelen,
- 5434 sayılı Kanunun mülga Ek 68 inci maddesindeki şartları (2 yıl belediye başkanı olarak görev yapma) taşıyan,
- Emekli olan,

bütün belediye başkanlarına 2023 yılı Ocak ayı ödeme döneminde yürürlüğe girmek üzere makam ve görev tazminatı ödenmesine imkân sağlanmıştır.

Söz konusu maddenin “...birinci fıkra kapsamında aylıklarına makam, temsil veya görev tazminatı eklenenler hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.” düzenlenmesi gereği **makam ve görev tazminatı ödenebilmesi için daha önce 5434 sayılı Kanunun 39’uncu maddesinde öngörülen hizmet süresi ve yaş şartı (60/61) aranmayacaktır.**

Belediye başkanının vefatı halinde makam ve görev tazminatından aylığa müstahak hak sahipleri de aynı şekilde yararlanacaktır.

5434 sayılı Kanunun Mülga Ek 68’inci maddede; “Sandıkça emekli aylığı bağlanan büyükşehir belediye başkanlarına 7000, il belediye başkanlarına 6000, ilçe ve ilk kademe belediye başkanlarına 3000, diğer belediye başkanlarına 1500 gösterge rakamı üzerinden, bu maddede belirtilen usûl ve esaslar dâhilinde makam tazminatı, buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenir.

Bu tazminatlar ilgililere ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil olunur. ***Birinci fıkroda öngörülen iki yıllık sürenin hesabında iştirakçi olup olmadıklarına bakılmaksızın belediye başkanı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır.*** Denilmektedir. Bu maddede belirlenen gösterge rakamları belediye ölçeğine göre belirlenmiş olup hizmet süresi ve eğitim durumuna göre değişmemektedir. Bu düzenleme uyarınca **Belediye başkanlığı sırasında Sosyal Güvenlik Kurumuna prim ödenip ödenmemesi makam ve görev tazminatı verilmesinde dikkate alınmamaktadır.**

Makam ve görev tazminatının gösterge rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir

Statü	Makam Tazminatı Göstergesi
Büyükşehir Belediye Başkanı	7000
İl Belediye Başkanı	6000
İlçe Belediye Başkanı	3000
Belde Belediye Başkanı	1500

Statü	Görev Tazminatı Göstergesi
Büyükşehir Belediye Başkanı	17000
İl Belediye Başkanı	15000
İlçe Belediye Başkanı	9000
Belde Belediye Başkanı	7500

Anılan madde uyarınca temsil veya görev tazminatları yönetim ve denetim kurulu üyelikleri dâhil olmak üzere kamu kesiminde her ne suretle olursa olsun aylık veya ücret alıp almadıklarına bakılmaksızın bu görevleri devam ettiği sürece ödenmemektedir. Dolayısıyla görev tazminatı ancak belediye başkanlığı görevinden ayrıldıktan sonra alınabilmektedir. Söz konusu düzenleme nedeni ile belediye başkanlığından emekli olup görev tazminatı alanların daha sonra belediye meclis üyeliğine seçilmeleri halinde görev tazminatları kesilmekte ve meclis üyeliği süresince ödenen tazminatlar geri alınmaktadır. Bu durum da uygulamada yaşanan sorunlar arasında yer almaktadır.

ç) İkramiye Hakkı

Belediye başkanlarına ikramiye ödenmesinde uygulanacak mevzuat, 2008 yılı Ekim ayı başından önce Emekli Sandığı iştirakçiliği bulunanlar ile 2008 yılı Ekim ayı başından sonra 5510 sayılı Kanuna göre ilk defa 4/1-c kapsamında sigortalı olanlar açısından farklılık göstermektedir.

İkramiye ödemelerinde Emekli Sandığı iştirakçiliği bulunanlar için 5434 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi, 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi kapsamında bulunanlar için 5434 sayılı Kanunun Ek 82 inci maddesi uyarınca işlem yapılacaktır.

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca gerekli şartları taşıyan belediye başkanlarına emekliye ayrılmaları halinde kamu kurumlarında geçen çalışmalarını için her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı emekli ikramiyesi olarak ödenmektedir.

5434 sayılı Kanun'un ek 82 nci maddesi düzenlemesi nedeni ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen sigortalılık hallerinin birden fazlasına tabi olarak çalışmış olmakla birlikte, anılan Kanun hükümlerine göre aylık bağlandığı sırada **son defa 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanlara** emekli ikramiyesi ödenecektir **ancak son defa 4/1-c kapsamında çalışmayanlara emekli ikramiyesi ödenemeyecektir.**

Bu nedenle yaşlılık veya emeklilik aylığı almakta iken belediye başkanlığına seçilenlerden, emekli aylığı kesilmek suretiyle belediye başkanlığı görevinden dolayı ilgi devamı sağlananların belediye başkanlığında geçen hizmet süreleri birleştirilecek ve bu süreler için emekli ikramiyesi ödenecektir ancak emekli olmaları nedeni ile **ilgi devamı sağlamayan belediye başkanlarına görevleri sona erdiğinde belediye başkanlığı hizmetleri karşılığında emekli ikramiyesi ödenmesi mümkün olmayacaktır.**

İlk defa 4/1-c sigortalısı olarak belediye başkanlığı yapanlardan belediye başkanlığı görevi sona erdikten sonra 4/1-b(eski Bağ-Kur) veya 4/1-a(eski SSK)sigortalısı olarak çalışmaya devam edip emeklilik talebinde bulunulması halinde son defa 4/1-c sigortalısı olunmadığından belediye başkanlığında geçen hizmet süreleri için emekli ikramiyesi ödenemeyecektir.

5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için uygulanacak olan 89 uncu maddeye göre emekli ikramiyesi ödemesinde **hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun ve/veya 5510 sayılı Kanununun geçici 4 üncü maddesi** kapsamında geçenlerden emekli aylığı bağlananlara her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilecektir.

Ancak hizmetlerinin tamamı Emekli Sandığına tabi geçmemekle birlikte Emekli Sandığı iştirakçiliği bulunanlardan, SSK, Bağ-Kur kapsamında sigortalılığı olanlardan mülga 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden emeklilik, yaşlılık ya da malullük aylığı bağlananlara; 5434 sayılı Kanuna tabi olarak geçen çalışmalarının, 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma şartlarına uygun olarak sona ermiş olması şartıyla emekli ikramiyesi ödenecektir. **5434 sayılı Kanuna tabi olanlar için son defa Emekli sandığı iştirakçisi olma şartı aranmamaktadır.**

d) Pasaport Hakkı

5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 13'ncü maddesine göre; büyükşehir belediye başkanlarına "diplomatik pasaport",

14'ncü maddesine göre de İl ve ilçe belediye başkanlarına **sadece görevleri süresince** hususi damgalı (yeşil) pasaport verilmektedir.

Belde belediye başkanlarına ise görevleriyle sınırlı olarak dahi hususi damgalı pasaport kullanma hakkı verilmemiştir.

Kanun'un 14. maddesinde yapılan değişiklikle görevden sonraki hususi damgalı pasaport kullanabilme hakkı sadece **belediye başkanı iken 1'inci derece kadro ile emekliliğe hak kazanmış olan belediye başkanlarına tanınmıştır.**

e) Konut Hakkı

2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu'na istinaden çıkarılan Kamu Konutları Yönetmeliği'nin 8'nci maddesi hükmüne göre belediye başkanları **görev tahsisli kamu konutu tahsis edilecekler arasında** sayılmıştır. **Büyükşehir belediye başkanları da eşyalı görev tahsisli kamu konutu tahsis edilecekler arasında** gösterilmiştir.

f) İzin Hakkı ve Görevlendirilmesi

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediye başkanının izninden bahsedilmekle birlikte izni kullanma usulü ve izin süresi hakkında herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. En üst amir olarak belediye başkanının izin ve görevlendirilmeleri kendi yetkilerindedir.

İzin zamanı ve sürelerinin takdiri kendisinde olmakla birlikte izinlerin belediye hizmetlerini aksatmamasına dikkat etmek ve zorunluluk olmamakla beraber, yönetim sorumluluğu ve nezaket kuralları gereği iznin başlayış ve bitiş tarihlerinin ve bu tarihler arasında yerine vekalet edeceklerin o yerin mülki idare amirine bildirilmesi uygun olacaktır.

g) Silah Taşıma ve Bulundurma Ruhsatı

Belediye başkanları görevleri süresince ve görevleri sona erdikten sonra harç ödemeksizin silah taşıma veya mesken ya da işyerinde bulundurma hakkına sahiptirler. Bu istisna bir silah için geçerli olup bunun dışında edinilecek silahlar için bir defaya mahsus harç alınmaktadır.

h) Havaalanlarında ViP Salonlarından Yararlanma

Büyükşehir belediye başkanları, Türk Rical Listesinde yer aldıkları için havaalanlarındaki şeref salonlarını kullanabilmektedir.

Birliğimizin girişimleri ve mülga Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün takdirleri (7 Ocak 2016 tarihli ve 174 sayılı yazıları) ile söz konusu tarihten itibaren İl belediye başkanlarımızın da havaalanlarındaki şeref salonlarını kullanmalarına imkân sağlanmıştır.

i) Hizmet Aracından Yararlanma Hakkı

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 4'ncü maddesinde; emirlerine ve zatlarına binek otomobili verilenler (1) sayılı cetvelde, makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtlar ise (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir. Ancak bu cetvellerde belediye başkanlarına yer verilmemiştir. Bu nedenle belediye başkanlarının kullandıkları araçlar makam aracı değil hizmet aracı niteliğindedir.

i) Harcırah Hakkı

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 177'nci maddesinin Devlet memurlarından bir görevin ifası için sürekli veya geçici olarak görev yerlerinden ayrılanların yol giderleri ve gündeliklerinin yolluklar hakkındaki özel kanun hükümlerine göre ödeneceği hükmü uyarınca Belediye başkanlarının görevli olarak belde dışına veya yurt dışına çıkmaları halinde 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre yevmiye, yol, konaklama giderleri ödenecektir.

h- Kimlik Belgeleri

Türkiye Belediyeler Birliği Tüzüğü'nün 7'nci maddesi ve İçişleri Bakanlığının 19.07.2001 tarihli ve B050MAH.065.00.02(50-51)01-80900 sayılı genelgesi uyarınca belediye başkanlarımızın talepleri halinde (talep yazısı ile birlikte mazbata fotokopisi nüfus cüzdan fotokopisi ve bir adet resmin Birliğimize gönderilmesi gerekmektedir.) belediye başkanı kimlikleri Türkiye Belediyeler Birliği tarafından ücretsiz olarak kendilerine verilmektedir.

Yararlanılan kaynaklar

GÜNGÖR H. 2013. Belediyenin Organları Meclis, Encümen, Başkan

ŞİMŞEK A. 2015 Belediye Başkanlarının Sosyal Güvenliği

Sosyal Güvenlik Kurumunun 15.03.2019 tarihli ve 15288030-201.03.02-Ê.sayılı Genelgesi